

H O T Ă R Ă R E A nr.1-239/2022
cu privire la examinarea contestației împotriva hotărârii Colegiului
de disciplină și etică nr.3-70/2022 din 03.06.2022,
adoptată în privința procurorului Ghenadie Moruz

10 noiembrie 2022

municipiul Chișinău

Examinând, în ședință închisă, contestațiile Inspecției procurorilor și adjunctului Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, declarate împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-70/2022 din 03.06.2022, audiind informația prezentată de către domnul Eduard Varzar, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Prezenta procedură disciplinară a fost pornită în baza sesizării depuse în data de xx.xx.2021 de către adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, privind faptele care pot constitui abateri disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) și b) din Legea nr.3/2016, admise de către adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Căușeni, Ghenadie Moruz, în cadrul conducerii urmăririi penale și reprezentării acuzării de stat în cauza penală de învinuire a lui Xxxxx Xxxxx de comiterea infracțiunii prevăzute la art.174 alin.(1) Cod penal.

Prin decizia din xx.xx.2022, aferent rezultatelor examinării sesizării cu privire la omisiunile admise, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx Xxxxxx, identificând temeuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorului Ghenadie Moruz, a remis cauza disciplinară Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

Potrivit concluziei Inspecției procurorilor, acțiunile procurorului Ghenadie Moruz se încadrează în abaterea disciplinară prevăzută de art.38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură - a) *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;* b) *neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept;* e) *încălcarea gravă a legii.*

Examinând cauza disciplinară de referință, Colegiul de disciplină și etică a decis, prin hotărârea nr.3-70/2022 din 03.06.2022, încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura Căușeni, Ghenadie Moruz, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Nefiind de acord cu soluția pronunțată, în data de xx.xx.2022, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx Xxxxxx, a contestat hotărârea Colegiului de disciplină și etică, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, cu constatarea comiterii de către procurorul Ghenadie Moruz a abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură și aplicarea sancțiunii disciplinare.

În data de xx.xx.2022, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. nr.3-70/2022 din 03.06.2022, a depus contestație și adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, din poziția de autor al sesizării.

Astfel, din contestațiile depuse rezultă că hotărârea Colegiului de disciplină și etică este vădit neîntemeiată și pasibilă anulării, iar poziția Colegiului fiind considerată greșită, deoarece nu s-a efectuat o apreciere obiectivă a probelor prezentate de către autorul sesizării și Inspecția procurorilor.

Circumstanțele reținute în sesizarea disciplinară

Potrivit sesizării disciplinare semnate de adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, „... prin sentința Judecătorei Xxxxxx, sediul Xxxxxx din xx.xx.2021 Xxxxx Xxxxx a fost recunoscut culpabil și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 2 ani, cu obligarea condamnatului să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului de probațiune.

Studiind circumstanțele de fapt indicate în rechizitoriul, s-a constatat că Xxxxxxx Xxxxxx a fost învinuit pentru faptul că, pe parcursul anului 2018, data și luna nefiind posibil de stabilit, dar până la data de xx.xx.2018, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, știind cu certitudine că locuitoarea or. Xxxxxxx, Xxxxx Xxxxxx Xxxx, a.n. xx.xx.2005, pe care o cunoaște de mai mult timp, este minoră și nu are împlinită vârsta de 16 ani, în parcul central din or. Xxxxxxx, a întreținut cu ultima un raport sexual benevol.

Potrivit rechizitoriului, Xxxxx Xxxxx a fost pus sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) din Codul penal - raportul sexual altul decât violul, comis asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.

Sinteza circumstanțelor cauzei penale, raportate la caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite de Xxxxx Xxxxx, impunea calificarea acțiunilor acestuia în baza art.171 alin.(3) lit.b) din Codul penal – violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, săvârșit asupra unei persoane minore în vârsta de până la 14 ani”, acțiuni procesuale care nu au fost realizate de către procurorul conducător al urmăririi penale din cadrul Procuraturii raionului Căușeni, Ghenadie Moruz.

Concluzia enunțată este motivată prin faptul că, potrivit declarațiilor părții vătămate Xxxxx Xxxxxxx, care fiind audiată de către judecătorul de instrucție prin intermediul intervievatorului în condițiile art.110¹ din Codul de procedură penală, a declarat inter alia că, nu ține minte perioada de timp, dar în timp ce se afla împreună cu Xxxxxx Xxxxx îi tremurau picioarele de frică și i-a comunicat ultimului că nu dorește să aibă relații sexuale deoarece o va durea, însă, Xxxxxxx Xxxxx a pus-o jos, a descălțat-o de papuci, a dezbrăcat-o de pantaloni și a întreținut cu aceasta un raport sexual.

De asemenea potrivit declarațiilor părții vătămate Xxxxx Xxxxxxx, raportul sexual cu Xxxxx Xxxxx a fost primul în viața ei și ultimul cunoștea despre faptul că are doar 12 ani, iar după aceasta nu l-a mai văzut pe Xxxxx Xxxxx.

Totodată, potrivit rechizitoriului, s-a stabilit că minora Xxxxx Xxxxxxx a fost evaluată psihologic de către CNPAC, iar potrivit raportului de evaluare psihologică a copilului din xx.xx.2020, s-a stabilit că simptomele prezentate în profilul psihocomportamental al minorei sunt specifice copiilor victime ale abuzului sexual.

Mai mult ca atât, potrivit declarațiilor părții vătămate, Xxxxx Xxxxxxx, până la raportul sexual cu Xxxxx Xxxxx, alte careva rapoarte sexuale nu a avut, numele de familie al inculpatului (Xxxxx Xxxxx) nu-l cunoștea, până la cazul dat și ulterior nu l-a văzut pe inculpat și l-a recunoscut doar după fotografie când i-a fost prezentat spre recunoaștere la etapa urmăririi penale. /.../

Cele evocate supra concluzionează că procurorul conducător al urmăririi penale, neîntemeiat și abuziv, a indicat în ordonanța de punere sub învinuire faptul că, raportul sexual (violul) ar fi avut la data de xx.xx.2018, deoarece partea vătămată nu a indicat expres în declarațiile sale când a avut loc fapta infracțională iar martorul Xxxxx Xxxxxxx, care este mama părții vătămate, a indicat că în toamna anului 2018 a aflat de la organul de urmărire penală și de la fiica sa Xxxxx Xxxxxxx despre faptul că ultima a întreținut mai multe rapoarte sexuale.

Mai mult ca atât, potrivit declarațiilor părții vătămate minore Xxxxx Xxxxxxx, s-a stabilit că rapoartele sexuale cu alți bărbați au avut loc ulterior raportului sexual cu Xxxxx Xxxxx și s-au petrecut în primăvara și vara anului 2018, respectiv, urmare a unui exercițiu logic, la momentul violului săvârșit de către Xxxxx Xxxxx, partea vătămată Xxxxx Xxxxxxx avea cel mult 12 ani, fapt confirmat în declarațiile acesteia.

În aceeași ordine de idei, este neîntemeiată sintagma „pe care o cunoaște de mai mult timp”, indicată în învinuire, deoarece potrivit declarațiilor părții vătămate expuse supra, aceasta nu l-a văzut pe Xxxxx Xxxxx nici până la data violului și nici după. /.../

La data de xx.xx.2020 cauza penală de inculpare a lui Xxxxxx Xxxxxxx de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.174 alin. (1) din Codul penal a fost deferită justiției, iar prin sentința din xx.xx.2021 acesta a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii incriminate și, potrivit rigorilor statuate la art.364¹ din Codul de procedură penală, i-a fost stabilită o pedeapsă cu închisoarea pe un termen de 2 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani.

/.../ în sentința menționată supra, la compartimentul datele de identitate ale inculpatului a fost indicat că Xxxxx Xxxxx anterior este condamnat, or, acuzatorul de stat, Ghenadie Moruz nu a manifestat diligența necesară pentru a stabili categoriile de infracțiuni și contravenții săvârșite de către inculpatul Xxxxx Xxxxx în scopul individualizării corecte a pedepsei care urma a fi aplicată acestuia.

Astfel, în pofida faptului că Xxxxx Xxxxx a săvârșit o infracțiune excepțional de gravă pentru care Legea penală prevede o pedeapsă cu detențiune pe viață, acuzatorul de stat Ghenadie Moruz a calificat eronat acțiunile acestuia și, acționând contrar prevederilor art.75 din Codul penal - criteriile generale de individualizare a pedepsei, a solicitat instanței de judecată aplicarea unei pedepse minime prevăzute la art.174 alin.(1) din Codul penal (în condiția examinării potrivit art.364¹ din Codul de procedură penală), pe când sancțiunea pentru această infracțiune este cu închisoare de la 3 la 7 ani. /.../

Omisiunile admise de către procurorul enunțat supra constituie abateri grave de la legislația în vigoare, constituind abateri repetate, deoarece anterior, prin scrisorile Adjunctului Procurorului General nr.xx-xxd/xx-xxxx din xx.xx.2017 și nr.xd/xx-xxxx din xx.xx.2020, procurorii au fost informați despre erorile admise frecvent la investigarea infracțiunilor privind viața sexuală și atenționați asupra neadmiterii unor asemenea abateri de la legislație pentru viitor. /.../

Cele menționate supra denotă o atitudine neglijentă și lipsă de profesionalism din partea procurorului din cadrul Procuraturii raionului Căușeni, Ghenadie Moruz la conducerea urmăririi penale și la reprezentarea în instanța de judecată a învinuirii în numele statului în cauza penală enunțată, fapt ce a condiționat pronunțarea sentinței de condamnare și stabilirea unei pedepse neproporționale în raport cu faptele infracționale săvârșite de Xxxxx Xxxxx, iar acțiunile procurorului Ghenadie Moruz

constituie abatere disciplinară, statuată în art. 38 lit. a) și b) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, și anume: „îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept”.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificării disciplinare

Inspecția procurorilor a constatat, în contextul cercetărilor disciplinare efectuate, că procurorul Moruz Ghenadie a comis abateri disciplinare prevăzute de **art. 38 lit. a), b) și e)** din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a transmis materialele procedurii disciplinare Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

În acest sens, urmare a verificărilor efectuate, Inspecția procurorilor a reținut toate circumstanțele invocate în sesizarea disciplinară, aferent comiterii pretinselor abateri disciplinare, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

Potrivit concluziilor formulate de Inspecția procurorilor, procurorul Moruz Ghenadie, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu, nu a verificat minuțios probele în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, nu le-a analizat în coroborare și coraport cu indicii calificativi ai faptei infracționale și la xx.xx.2020 a înaintat lui Xxxxx Xxxxx învinuirea, încriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) Cod penal.

Totodată, analiza probelor administrate nu confirmă cele indicate în ordonanța de punere sub învinuire. Din declarațiile părții vătămate, Xxxxx Xxxxxxx, nu rezultă că raportul sexual ar fi avut loc la xx.xx.2018 și că ea și-ar fi exprimat consimțământul la aceste acțiuni. Mai mult, ea a comunicat că pe Xxxxx Xxxxx l-a văzut doar o singură dată - atunci când a avut cu acesta raportul sexual - și că el cunoștea despre faptul că ea are 12 ani.

În aceeași ordine de idei, Inspecția procurorilor a constatat că invocarea de către procurorul Moruz Ghenadie a raportului de expertiză judiciară nr. nr.xxxxxxxxxxxx din data de xx.xx.2019, prin care se atestă că Xxxxx Xxxxxxx își dădea seama de cele ce se întâmplă și, respectiv, prin aceasta s-a stabilit discernământul ei, nu este o probă suficientă pentru a califica acțiunile lui Xxxxx Xxxxx ca un raport sexual, altul decât violul, comis asupra unei persoane, despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.

Astfel, atitudinea neglijentă din partea procurorului Moruz Ghenadie la conducerea urmăririi penale și la reprezentarea în instanța de judecată a învinuirii în numele statului în cauza penală a condiționat pronunțarea sentinței de condamnare și stabilirea unei pedepse neproporționale în raport cu faptele infracționale săvârșite de Xxxxx Xxxxx.

Analizând cele constatate în cadrul verificării sesizării, Inspecția procurorilor a conchis că acțiunile procurorului Moruz Ghenadie, manifestate prin exercitarea superficială și incompletă a urmăririi penale, lipsa controlului asupra acțiunilor de urmărire penală efectuate de către organul de urmărire penală, adoptarea unor ordonanțe cu încălcarea dispozițiilor legale, constituie abatere disciplinară, prevăzută la art. 38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură.

Concluziile Colegiului de disciplină și etică

Analizând în ansamblu materialele acumulate în cadrul verificării prealabile a temeiurilor de tragere la răspundere a procurorului Ghenadie Moruz, Colegiul de disciplină și etică a concluzionat că acesta nu a comis careva abateri disciplinare și procedura disciplinară în privința acestuia urmează a fi încetată.

Pentru a se pronunța asupra cazului, Colegiul de disciplină și etică a reținut că Inspekția procurorilor a inițiată procedura disciplinară în privința procurorului Ghenadie Moruz, invocând drept temei motivul că procurorul, în calitate de conducător al urmăririi penale, nu a asigurat luarea de măsuri prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei.

Cu referire la această pretinsă încălcare (art.19 și 254 din Codul de procedura penală), Colegiul a reiterat că procedura disciplinară se bazează pe principiile respectării independenței decizionale a procurorului. Pe cale de consecință, doar procurorul care conduce/efectuează urmărirea penală decide necesitatea, oportunitatea și timpul când urmează să fie efectuate anumite acțiuni procesuale.

În aceeași ordine de idei, Colegiul a constatat că sancționarea disciplinară a procurorului Ghenadie Moruz, pentru pretinsa încălcare admisă la punerea sub învinuire, întocmirea rechizitoriului în cauza penală nr.xxxxxxxx de învinuire a lui Xxxxx Xxxxx în comiterea infracțiunii prevăzută la art.174 alin.(1) din Codul penal și nu în baza art.171 Cod penal, ar încălca principiul respectării independenței decizionale a procurorului.

De asemenea, Colegiul a reținut că *„alegațiile privind faptul că procurorul Ghenadie Moruz neîntemeiat a calificat acțiunile persoanei în baza art.174 Cod penal, a dispus punerea sub învinuire și întocmirea rechizitoriului, nu constituie în sine temei pentru tragerea la răspundere disciplinară a procurorului, deoarece acesta își desfășoară activitatea în baza principiului independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.*

Mai mult, în cadrul examinării cauzei disciplinare, s-a constatat că prin sentința Judecătorei Xxxxxxx, sediul Xxxxxxx, din xx.xx.2021, în această cauză penală Xxxxx Xxxxx a fost recunoscut culpabil de comiterea anume a infracțiunii prevăzute la art.174 alin.(1) Cod penal.”

Pentru a se pronunța astfel, instanța de judecată a constatat că învinuirea adusă lui Xxxxx Xxxxx este întemeiată, lipsind careva încălcări de lege. Inclusiv, Colegiul a menționat că instanța de judecată, examinând cauza penală în speță, nu a constatat în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, nefăcând în acest sens uz de prevederile art.218 din Codul de procedură penală.

Astfel, potrivit instanței disciplinare, constatările procurorului nu pot prevala asupra actului procedural emis de către instanța de judecată în cadrul unei cauze penale, fapt ce exclude sancționarea disciplinară a procurorului Ghenadie Moruz.

În aceeași ordine de idei, Colegiul a indicat că, *„deși procurorul Ghenadie Moruz a indicat că sentința Judecătorei Xxxxxxx, sediul Xxxxxxx, din xx.xx.2021, în privința lui Xxxxx Xxxxx a fost inclusă de către Procuratura raionului Căușeni în raportul săptămânal¹, totuși la materialele procedurii disciplinare nu au fost anexate careva acte ce ar indica asupra faptului că Secția dată s-a expus, în scris, printr-un*

¹ în baza pct.28 din Ordinul Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018 raportu săptămânal se prezintă de către procuraturile teritoriale și specializate Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată

raport, adresat adjunctului Procurorului General responsabil de domeniul judiciar, cu indicarea motivelor pentru care se impune declanșarea căilor ordinare de atac de către acuzatorii de stat cu referire la sentința datată cu xx.xx.2021”.

În aceste circumstanțe, Colegiul de disciplină și etică a reiterat că angajarea răspunderii disciplinare este suspusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Argumentele contestatarilor hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-70/2022 din 03.06.2022

În contestația depusă **inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx Xxxxxx**, a invocat că Hotărârea Colegiului de disciplină și etică este neîntemeiată și necesită a fi anulată.

Pentru argumentarea poziției sale, inspectorul Xxxxx Xxxxxx a reținut că atitudinea neglijentă din partea procurorului Ghenadie Moruz la conducerea urmăririi penale și la reprezentarea în instanța de judecată a învinuirii în numele statului în cauza penală, a condiționat pronunțarea sentinței de condamnare și stabilirea unei pedepse neproporționale în raport cu faptele infracționale săvârșite de Xxxxx Xxxxx.

În conformitate cu prevederile art.49 alin.(1) lit. a) din Legea cu privire la Procuratură, procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară dacă, în urma verificării argumentelor sesizării, Inspecția procurorilor va constata temeuri rezonabile privind comiterea unei abateri disciplinare de către procuror.

Conform art.19 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Inspectorul a notat că procurorul, conform atribuțiilor prevăzute în art.52 Cod de procedură penală, verifică în cadrul urmăririi penale calitatea probelor administrate; veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nici o persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indici temeinici că a săvârșit o infracțiune; asigură respectarea termenului rezonabil de urmărire penală în fiecare cauză penală etc.

Potrivit principiul supremației legii, reflectat în pct.pct.6.1.1., 6.1.2, 6.1.4., 6.1.6. din Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, procurorul trebuie: să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecătii echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor; să acționeze în mod echitabil și onest; să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice, să acționeze în mod echitabil și onest; să se asigure ca procedurile penale să opereze cât mai rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției.

Art. 3 alin. (3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură garantează procurorului independența procesuală, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele din gestiune.

Cu toate acestea, Inspecția procurorilor invocă și Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, potrivit căruia independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză, normă care se regăsește și în pct.6.2.1 din Codul de etică al procurorilor.

Răspunderea disciplinară a unui procuror nu poate să survină pentru modul de apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu condiția că intima convingere a procurorului este în concordanță cu spiritul legii și nu s-a acționat cu rea intenție.

Astfel, Inspecția procurorilor statuează că efectuarea controlului activității procurorului Moruz Ghenadie la gestionarea cauzei penale de învinuire a lui Xxxxx Xxxxx în baza art. 174 alin. (1) din Codul penal, în urma căruia au fost constatate încălcări ale legii, nu reprezintă încălcarea principiului independenței decizionale a procurorului, după cum a motivat decizia sa Colegiul de disciplină și etică, dar urmărește scopul îmbunătățirii calității actului de justiție, a eficienței activității Procurorului, performanței organizatorice a procurorilor.

Conform art. 6 alin. (3) din Legea nr.3/2016, procurorul este obligat:

a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;

c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.

În același timp, procurorul își îndeplinește atribuțiile în cadrul principiului statului de drept, care necesită respectarea unui anumit de valori fundamentale, cum ar fi imparțialitatea, transparența, onestitatea, prudența, corectitudinea și contribuția la calitatea justiției. Pentru a spori încrederea publicului în sistemul de justiție, procurorii trebuie să fie în permanență preocupați să se asigure că aceste valori sunt respectate și că ele le ghidează activitatea.

Analizând cele constatate în cadrul verificării sesizării, inspectorul Xxxxx Xxxxxx a conchis că acțiunile procurorului Moruz Ghenadie în cadrul cauzei penale nr. xxxxxxxxxxx, manifestate prin exercitarea superficială și incompletă a urmăririi penale, lipsa controlului asupra acțiunilor de urmărire penală efectuate de către organul de urmărire penală, adoptarea unor hotărâri cu încălcarea dispozițiilor legale, constituie abatere disciplinară, prevăzută la art. 38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură, motiv din care se impune sancționarea acestuia.

Contestatarul secund, **adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș**, a susținut că hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-70/2022 din 03.06.2022, prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorului în cadrul Procuraturii Căușeni, Ghenadie Moruz, raportat la circumstanțele de drept și de fapt a cazului în speță, este neîntemeiată și urmează a fi casată.

Astfel, domnul Marcel Dimitraș a concluzionat că în hotărârea de referință Colegiul de disciplină și etică nu a dat apreciere probelor prezentate de autorul sesizării și de Inspekția procurorilor, care au demonstrat, cu lux de amănunte, comiterea de către procurorul Ghenadie Moruz a abaterii disciplinare incriminate.

Autorul contestației consideră total greșită abordarea Colegiului de disciplină și etică, preluată la examinarea acestei proceduri disciplinare, deoarece a scos în evidență doar unele circumstanțe care îl dezvinovățesc pe procurorul Ghenadie Moruz și nu a dat răspuns la constatările din sesizare și actele întocmite de Inspekția procurorilor, astfel încât să se facă dovada că s-au luat în vedere integral argumentele prezentate de către părți în această procedură.

Având în vedere că aspecte importante au rămas fără analiza relevantă, Marcel Dimitraș a conchis că hotărârea Colegiului de disciplină și etică nu conține analiza profundă a faptelor reținute în sarcina procurorului vizat și, pe cale de consecință, nu întrunește condițiile de calitate pentru a susține temeinicia unei decizii. *In contraria*, contestatarul a considerat că materialele procedurii disciplinare demonstrează o atitudine neglijentă și lipsă de profesionalism din partea procurorului în Procuratura raionului Căușeni, Ghenadie Moruz, la conducerea urmăririi penale și la reprezentarea în instanța de judecată a învinuirii în numele statului în cauza penală menționată, ce a condiționat pronunțarea sentinței de condamnare și stabilirea unei pedepse neproporționale în raport cu faptele infracționale săvârșite de către Xxxxx Xxxxx.

Pentru argumentarea poziției sale, contestatarul a notat că procurorul Ghenadie Moruz a invocat în apărarea sa argumente sterile, lipsite de concordanță, care nu pot fi reținute pe cazul în speță, argumente care în exclusivitate au fost puse la baza hotărârii de încetare a procedurii disciplinare.

Astfel, argumentul procurorului precum că toate cauzele penale pornite au fost coordonate cu conducerea Procuraturii raionului Căușeni, fiind solicitat și ajutor metodic de la Procuratura Generală, nu este unul plauzibil, deoarece la materialele procedurii disciplinare acesta nu a prezentat careva acte confirmative privind coordonarea soluției procesuale cu procurorul ierarhic superior, precum și poziția subdiviziunii specializate cu referire la problematica calificării faptelor infracționale sau acțiunile de urmărire penală ce urmează a fi realizate pe dosarul penal.

Contestatarul susține că este eronată concluzia procurorului Ghenadie Moruz că ar fi respectat cu strictețe liniile directoare de investigare a infracțiunilor privind viața sexuală în conformitate cu principiile bazate pe drepturile omului” și practica judiciară sintetizată în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din data de 07.11.2005, deoarece în sesizare au fost elucidate cu lux de amănunte și cu trimitere la punctele concrete din Hotărârea explicativă a CSJ toate încălcările comise de către procurorul Ghenadie Moruz.

În egală măsură, este eronat și argumentul că în cadrul urmăririi penale pe cauza penală de învinuire a lui Xxxxx Xxxxx nu a fost administrată nici o probă ce confirmă infracțiunea de viol, or în sesizare concret și exhaustiv au fost indicate mijloacele de probă care demonstrează săvârșirea de către Xxxxxx Xxxxxx a acestei infracțiuni.

Referitor la caracterizarea negativă a părții vătămate, Xxxxxx Xxxxxx, de către procurorul Ghenadie Moruz, contestatarul a reținut că aspectul dat nu are relevanță la calificarea faptei infracționale, or comportamentul victimei infracțiunii sexuale demonstrează, fără echivoc, vulnerabilitatea acesteia față de violator și, respectiv, profitarea de către ultimul de starea de vulnerabilitate a acesteia.

Într-o altă ordine de idei, contestatarul consideră că argumentele invocate de

către Colegiul de disciplină și etică în hotărârea sa din xx.xx.2022, referitor la poziția inertă a Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată și neformularea unor indicații exhaustive cu caracter imperativ în adresa acuzatorului de stat, nu pot fi reținute, deoarece potrivit prevederilor art.51 alin.(3) din Codul de procedură penală, la exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii, astfel imixtiunea în activitatea acestuia este inadmisibilă și ar periclita principiul independenței procesuale, garantat de art.3 alin.(4) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, principiu care îi oferă procurorului posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Subsidiar celor expuse *supra*, Marcel Dimitraș a reținut că în pct.21.1 a Hotărârii Plenul Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 *cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*, a atenționat instanțele de apel că „*în cadrul judecării apelului procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție, reieșind din faptul că este formulată în instanța de apel). Totodată art.326 CPP stipulează posibilitatea modificării acuzării în sensul agravării ei doar în cadrul examinării cauzei în prima instanță*”. Astfel, procurorul ierarhic superior procurorului Ghenadie Moruz nu dispunea de dreptul de a formula indicații privind contestarea sentinței cu apel și modificarea învinuirii în sensul agravării în privința lui Glodea Mihai în instanța de apel.

Mai mult ca atât, contestatarul a reținut că informația despre sentință (*tabelul săptămânal prevăzut de Ordinul nr.x/xx din xx.xx.2018*) a parvenit după pronunțarea acesteia, moment în care orice intervenire cu titlu de control ierarhic superior era inoportună și neîntemeiată.

De asemenea, potrivit autorului sesizării, nu poate fi reținut argumentul Colegiului de disciplină și etică care face referire la constatarea instanței de judecată privind legalitatea învinuirii aduse lui Xxxxx Xxxxx și lipsa încălcărilor legislației, deoarece, potrivit prevederilor art.325 alin. (1) din Codul de procedură penală, judecătorul nu poate depăși limitele judecării cauzei penale decât doar în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și în sensul atenuării situației juridice a inculpatului. Totodată, potrivit prevederilor art.218 din Codul de procedură penală, judecătorul dispune de dreptul, nu și de obligația, de a emite încheieri interlocutorii în acest sens.

În egală măsură, contestatarul a statuat că instanța disciplinară a lăsat fără apreciere faptul ignorării de către Ghenadie Moruz a indicației adjunctului Procurorului General nr.xx-xxx/xx- xxxx din xx.xx.2017, (*prin care procurorii au fost informați despre erorile admise frecvent la investigarea infracțiunilor privind viața sexuală și atenționați asupra neadmiterii unor asemenea abateri de la legislație pentru viitor*), precum și neglijării prevederilor pct.6.1.1., 6.2.1. și 6.2.3. din Codul de etică al procurorilor, potrivit cărora procurorul trebuie să respecte legislația națională și internațională, actele departamentale, interdepartamentale și ale organelor reprezentative și de autoadministrare ale procurorilor; să-și exercite atribuțiile în mod independent, imparțial, onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție.

Analizând actele și lucrările prezentei proceduri disciplinare, domnul Marcel

Dimitraș a concluzionat că procurorul Ghenadie Moruz a încălcat grav aceste prevederi legale, acționând într-un mod iresponsabil și total inacceptabil.

Argumentele procurorului în cadrul procedurii disciplinare

În cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspekția procurorilor, procurorul Ghenadie Moruz a făcut explicații în raport cu pretinsele abateri disciplinare, referindu-se la desfășurarea urmăririi penale și examinarea judiciară în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx în baza art.174 alin.(1) Cod penal pe faptul raportului sexual comis asupra unei persoane care nu a împlinit vârsta de 16 ani, în special la cronologia acțiunilor procesuale, ordinea de administrare a probatorului și modul de apreciere a probelor în cauză, calificarea faptelor infracționale, procedura în fața instanței de fond, dar și la cadrul normativ care a stat la baza poziției sale și soluției dispuse de procuror în respectiva cauză.

Totodată, procurorul Ghenadie Moruz a explicat că, la pornirea urmăririi penale în cauza penală nr.xxxxxxxxxx și la trimiterea cauzei în judecată pentru examinare în fond, a ținut cont de "Liniile directe de investigare a infracțiunilor privind viața sexuală", remise de Procurorul General prin scrisoarea din data de xx.xx.2016 nr.xx-xd/xx-xxxx pentru aplicare în practică; de doctrina penală a infracțiunilor cu caracter sexual, precum și de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din data de 07.11.2005 despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală.

Probele acumulate la urmărirea penală pe prezenta cauză penală au fost: comunicarea de la IMSP Centrul de Sănătate Publică Xxxxx din data de xx.xx.2018, prin care se atesta că partea vătămată a întreținut rapoarte sexuale, audierea acesteia în condiții speciale, verificarea declarațiilor acesteia la locul comiterii infracțiunii, recunoașterea făptuitorului de către partea vătămată după fotografie și raportul de expertiză judiciară nr.xxxxxxxxxx din data de xx.xx.2019.

Totodată, consideră că în cadrul urmăririi penale nu a fost constatată vreo probă care să ateste faptul violului comis asupra părții vătămate de către persoana condamnată.

Conform raportului de expertiză judiciară psihiatrico - psihologică nr.xxxxxxxxxx din data de xx.xx.2019, la momentul săvârșirii faptelor, partea vătămată, conform stării psihice, își dădea seama și înțelegea acțiunile care se comiteau asupra ei. Totodată, aceasta nu suferea și nici nu suferise de careva maladie psihice, conform stării psihice, aceasta avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și le putea dirija.

Astfel, a considerat că acțiunile făptuitorului corect au fost calificate conform prevederilor art.174 alin.(1) Cod penal, respectiv ar fi fost greșită calificarea în temeiul prevederilor art.171 alin.(3) lit. b) Cod penal.

În același timp, procurorul Ghenadie Moruz a menționat că partea vătămată este caracterizată negativ, atât la locul de învățământ, cât și la Inspectoratul de Poliție Xxxxxx, ultima fiind vizată pe parcursul anilor 2017-2019 în cazuri de furt, iar în privința mamei acesteia fiind întocmite 13 procese-verbale cu privire la contravenții în baza art.63 Cod contravențional.

A mai reținut procurorul că la solicitarea pedepsei în privința inculpatului s-a ținut cont de mai multe argumente, și anume: reprezentantul părții vătămate nu a avut pretenții de ordin material sau moral față de inculpat, soția ultimului era însărcinată, inculpatul nu avea comise contravenții și nu avea antecedente penale nestinse.

La fel, a informat că atât sentința, cât și rechizitoriul pe prezenta cauză penală, au fost remise în adresa Secției judiciar penale a Procuraturii Generale, care nu a invocat obiecții.

În concluzie, procurorul Ghenadie Moruz a insistat asupra poziției că atât în calitate de procuror care a condus urmărirea penală în cauză, cât și în calitate de acuzator de stat, nu a comis încălcări ale legii și nici abateri de la legislația în vigoare, acțiunile sale fiind în strictă conformitate cu prevederile Codului penal, Codului de procedură penală, indicațiile Procuraturii Generale privind cercetarea cauzelor penale pe infracțiuni de ordin sexual, cu doctrina penală și practica judiciară.

Pozițiile exprimate în ședință.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 10.11.2022, **inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxx Xxxxxx**, a apreciat ca fiind neîntemeiată poziția Colegiului de disciplină și etică vis-a-vis de acțiunile procurorului Ghenadie Moruz, care și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

În final, reprezentantul Inspecției procurorilor a solicitat casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică de încetare a procedurii disciplinare în privința procurorului Moruz Ghenadie și adoptarea unei noi hotărâri, cu constatarea comiterii de către procurorul Moruz Ghenadie a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a), b), e) din Legea cu privire la Procuratură și aplicarea sancțiunii disciplinare.

Procurorul, șef-interimar al Secției judiciar-penală a Procuraturii Generale, Sergiu Bursacovschi, (*care a participat din numele autorului sesizării în baza dispoziției nr.550/22 din 10.11.2022*) a susținut argumentele expuse în contestație, solicitând casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-70/22 din 03.06.2022 și adoptarea unei hotărâri privind constatarea abaterii disciplinare și aplicarea sancțiunii disciplinare în privința procurorului Ghenadie Moruz.

Procurorul Ghenadie Moruz a susținut integral poziția expusă în cadrul verificării sesizării de către Inspecția procurorilor, precum și hotărârea Colegiului de disciplină și etică, solicitând respingerea contestațiilor depuse de inspectorul Xxxxx Xxxxxx și de adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș.

Incidența cadrului normativ care vizează substanța obligațiilor ce reveneau procurorului Ghenadie Moruz:

- *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*

Articolul 3. Principiile de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului

[...]

(4) Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

[...]

Art.6 alin.(3), conform căruia procurorul este obligat:

a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;

c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror;

[...]

- *Codul de procedură penală*

Articolul 1. Noțiunea și scopul procesului penal

[...]

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

[...]

Articolul 19. Accesul liber la justiție

[...]

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

[...]

Articolul 254. Rolul activ al organului de urmărire penală

(1) Organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

[...]

Articolul 320. Participarea procurorului la judecarea cauzei și efectele neprezentării lui. Renunțarea la învinuire

[...]

(2) Reprezentând învinuirea de stat, procurorul se călăuzește de dispozițiile legii și de propria sa convingere bazată pe probele cercetate în ședința de judecată.

- *Codul de etică al procurorilor* (aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27 mai 2016).

Pct.6 Procurorii se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca prin fiecare acțiune și decizie să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită potrivit următoarelor principii:

- supremației legii;
- independenței;
- integrității;
- imparțialității;
- profesionalismului;
- colegialității;
- transparenței;
- confidențialității;
- corectitudinii.

6.1 Principiul supremației legii

Potrivit acestui principiu, procurorul trebuie:

6.1.1 să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecării echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor;

6.1.2 să acționeze în mod echitabil și onest;

6.1.4 să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice;

6.1.5 să conștientizeze faptul că acționează din numele societății și în interes public, și se va strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean.

6.2.1 să-și exercite atribuțiile în mod independent, imparțial, onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție. Independența nu este un privilegiu sau o prerogativă conferită procurorilor în interes personal, ci o garanție a unei justiții echitabile, imparțiale și efective, care protejează interesul public și privat în societate;

6.2.3 în luarea deciziilor, inclusiv a celor discreționare, să acționeze în mod independent și imparțial în conformitate cu legea, respectând prevederile prezentului Cod și ale tuturor actelor departamentale și interdepartamentale;

- *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*
Art.6 Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa [...].

- *Convenția cu privire la drepturile copilului*, Articolul 19, care garantează dreptul copilului de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență, vătămare ori abuz fizice sau mintale, de abandon sau de neglijare, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuzul sexual.

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor.

Examinând argumentele formulate de către autorul sesizării în raport cu actele și lucrările procedurii disciplinare, precum și cu probele administrate, analizând opiniile Inspecției procurorilor și ale adjunctului Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, expuse în contestații, având în vedere explicațiile procurorului Ghenadie Moruz pe acest caz, Consiliul Superior al Procurorilor consideră întemeiat să admită contestațiile depuse și să caseze hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-70/22 din 03.06.2022, cu adoptarea unei noi hotărâri privind sancționarea procurorului-șef al Procuraturii raionului Căușeni, Ghenadie Moruz.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor Colegiul de disciplină și etică nu s-a expus și nu a dat o apreciere probelor prezentate în sesizare și în decizia Inspecției procurorilor, care au demonstrat comiterea de către procurorul Ghenadie Moruz a abaterii disciplinare imputate.

De asemenea, Consiliul consideră inacceptabilă concluzia Colegiului de disciplină și etică cu referire prestația profesională a procurorului Ghenadie Moruz și

la rolul său în examinarea cazului dat, bazat pe independența procesuală garantată de lege.

Principiul independenței procesuale a procurorului este, fără îndoială, un pilon fundamental ce susține realizarea dreptului la un proces echitabil. Totuși, Consiliul Superior al Procurorilor notează că acest principiu nu trebuie înțeles ca fiind o posibilitate de a acționa după propria voință, deoarece independența nicidecum nu poate fi văzută ca un privilegiu personal, aceasta reprezintă o garanție acordată cetățenilor spre a le confirma că toate cazurile sunt examinate în mod echitabil și conform legii.

În această ordine de idei se menționează Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, potrivit căruia *independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză*, normă care se regăsește și în pct.6.2.1 din Codul de etică al procurorilor și care indică asupra faptului că legea este unicul izvor al propriei convingeri a procurorului atunci când examinează cazurile ce îi sunt repartizate.

Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că modul în care a acționat procurorul Ghenadie Moruz, precum și argumentele acestuia urmează a fi apreciate critic. Unica explicație care se înscrie în analiza acestei situații arată că procurorul de caz și-a îndeplinit defectuos obligațiile de serviciu, a acționat necorespunzător în raport cu atribuțiile funcționale și, așa cum s-a demonstrat în investigația disciplinară, a încălcat normele procesuale ce se referă la calificarea faptei infracționale.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor o asemenea stare a lucrurilor, care arată lipsă de diligență, este în afara oricărei justificări rezonabile, comportă vicii grave în conștientizarea rolului procurorului stabilit de lege și denotă încălcarea obligației de responsabilitate, ce contravine fundamental cu statutul profesional atribuit procurorului prin Constituție și prin lege.

În aceeași ordine de idei, conform art.6 alin.(3) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură procurorul este obligat: a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale.

Art.3 din Legea cu privire la Procuratură prevede că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Această situație este, fără nici o îndoială, rezultatul direct al conduitei reprobabile a procurorului Ghenadie Moruz, care a desconsiderat statutul de procuror, responsabilitățile ce revin acestuia atât prin prescripțiile legii, cât și prin normele deontologice.

Consiliul Superior al Procurorilor apreciază că procurorul nu a acționat, în speță, astfel încât să asigure examinarea completă și sub toate aspectele a circumstanțelor cazului, drept rezultat, în lipsa unor investigații depline, pe caz s-a emis o calificare juridico-penală eronată, care a deviat și aplicarea unei pedepse penale corespunzătoare,

existând astfel o zonă de incertitudine privind obiectivitatea examinării faptei penale de referință.

Aceste aspecte, în opinia Consiliului Superior al Procurorilor, confirmă necesitatea admiterii contestațiilor depuse, dat fiind faptul că procurorul Ghenadie Moruz a admis abaterile disciplinare ce au fost reținute în sarcina sa, îndeplinindu-și necorespunzător atribuțiile de serviciu, aplicând necorespunzător legislația și încălcând grav legea.

Prin conduita sa procesuală, procurorul Ghenadie Moruz a arătat într-o manieră inexplicabilă și inadmisibilă, care nu poate fi îndreptățită, că a desconsiderat atribuțiile de serviciu ce îi reveneau și a acționat total necorespunzător, deși era obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru a asigura drepturile victimei minore agresată sexual.

Adițional, menționăm că toate faptele descrise sunt inadmisibile, inclusiv și având în vedere angajamentul imperativ asumat de către un procuror prin depunerea jurământului la numirea în funcție, care îi stabilește să respecte cu strictețe Constituția, legile Republicii Moldova, drepturile și libertățile omului și să îndeplinească conștiincios obligațiile ce îi revin (art.27 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură).

Substanța îndeplinirii conștiincioase a obligațiilor include necesitatea ca un procuror să demonstreze permanent obiectivitate, acuratețe profesională, analiză onestă a circumstanțelor examinate și un interes autentic de stabilire, pentru fiecare caz, a adevărului, fără a admite calificări distorsionate.

După cum a menționat constant în practica sa Consiliul Superior al Procurorilor, legalitatea reprezintă unul dintre principiile care guvernează întreaga activitate procesual-penală. Procurorii trebuie să-și execute atribuțiile potrivit legii, să aibă un rol activ în cadrul procesului penal, să acționeze în mod echitabil, de o manieră coerentă și rapidă, contribuind astfel la asigurarea unui proces penal conform cu legea.

Esența activității procurorului, în sens generic, este aplicarea în concret a legii, adică raportarea pentru fiecare caz în parte a circumstanțelor particulare la prevederile legii, pentru a decide și a stabili ordinea și competența de examinare, astfel încât să nu fie afectată natura conflictului juridic dedus pentru soluționare.

Consiliul Superior al Procurorilor consideră necesar a remarca că angajarea răspunderii disciplinare, inclusiv în cazul procurorilor, cere întrunirea cumulativă a elementelor abaterii disciplinare, și anume: obiectul - care constă în relațiile sociale privind contribuirea la înfăptuirea justiției; latura obiectivă - acțiunile ori inacțiunile contrare unei obligații procedurale, specifice cazului; latura subiectivă - care implică vinovăție, survenirea urmărilor prejudiciabile și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs.

Sub aspectul laturii obiective a abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a), b) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor reține că procurorul Ghenadie Moruz, fiind persoană cu funcție de demnitate publică și conștientizând rolul și importanța atribuțiilor ce îi reveneau în cadrul exercitării funcției, și-a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu, precum, a aplicat necorespunzător legislația la calificarea juridică a infracțiunii pe cauza penală vizată și, respectiv, a încălcat grav legea penală și procesual penală.

Latura subiectivă, constatată în prezentul caz disciplinar, se deduce din modul în care procurorul și-a gestionat activitatea și din manifestarea inadecvată față de aplicarea prevederilor legale, care arată că dânsul, în virtutea funcției deținute, a prevăzut rezultatele faptelor sale pe care, chiar dacă nu le-a urmărit, a acceptat

producerea lor.

Potrivit constatărilor Curții Constituționale în materia răspunderii disciplinare, s-a stabilit, cu valoare de principiu, că abaterea disciplinară reprezintă încălcarea cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține sau a normelor de conduită profesională prevăzute de lege (*Hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 14.09.2016, §73*).

În speță, întregul context factologic denotă existența neglijenței grave din partea lui Ghenadie Moruz, întrucât procurorul trebuie să manifeste diligență sporită în respectarea normelor de drept material și procesual, dar modul cum a acționat procurorul demonstrează existența unei evidente încălcări a normelor legale prevăzute de art. 75 și 113 din Codul penal și art.19, 254 și 320 din Codul de procedură penală.

Potrivit art.41 alin.(2) al Legea cu privire la Procuratură, sancțiunea disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

Subliniem că drept consecințe ale acestor abateri disciplinare sunt deteriorarea încrederii și a respectului opiniei publice față de funcția de procuror, cu consecința afectării imaginii sistemului Procuraturii.

Consiliul Superior al Procurorilor confirmă opinia expusă în contestația depusă de Inspekția procurorilor, conform căreia *cele relatate creează pericol real de pierdere a încrederii societății în organele Procuraturii*.

Totodată, la individualizarea sancțiunii ce urmează a fi aplicată pentru abaterea disciplinară, Consiliul Superior al Procurorilor, fără a minimaliza gravitatea faptei și vinovăția procurorului, ține cont și de circumstanțele personale ale lui Ghenadie Moruz, respectiv vechimea în funcția de procuror de aproximativ 18 ani și împrejurarea că anterior a fost supus cercetării disciplinare și sancționat disciplinar în 2007 și în 2014.

Pe cale de consecință, toate aceste argumente validează soluția de admitere a contestațiilor depuse de către Inspekția procurorilor și adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, și de casare a hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-70/2022 din 03.06.2022, ca fiind neîntemeiată, și de adoptare a unei noi hotărâri pe caz, prin care procurorul în Procuratura raionului Căușeni, Ghenadie Moruz, să fie recunoscut vinovat de comiterea abaterilor disciplinare imputate, cu aplicarea sancțiunii stabilite de art.39 alin.(1) lit. b) din Legea nr.3/2016 - mustrare, ca fiind o măsură proporțională cu încălcarea reținută în sarcina acesteia.

Ținând cont de toate circumstanțele reliefate, în temeiul art.36, art.37, art.38 lit. a), b) și e), art.39 alin.(1) lit. b) și alin.(3), art.51 alin.(1) lit. a), art.70 alin.(1) lit. f), art.77, art.86 alin.(3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; capitolul 9 pct.9.10, pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestațiile declarate de Inspekția procurorilor și de adjunctul Procurorului General interimar, Marcel Dimitraș, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-70/2022 din 03.06.2022.

2. A casa hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-70/2022 din 03.06.2022 emisă în privința adjunctului procurorului-șef al Procuraturii raionului Căușeni, Ghenadie Moruz, cu adoptarea unei noi hotărâri.

3. A-l recunoaște vinovat pe adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Căușeni, Ghenadie Moruz, de comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a), b) și e) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și a aplica în privința acestuia sancțiunea disciplinară – mustrare.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în temeiul art.191 din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	<i>Prenume și Nume</i>	<i>Semnătura</i>
1.	Dorel MUSTEAȚĂ	<i>semnat</i>
2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat</i>
3.	Ceslav PANICO	<i>absent</i>
4.	Inga FURTUNĂ	<i>semnat</i>
5.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
6.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
7.	Eduard VARZAR	<i>semnat</i>
8.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>
9.	Svetlana BALMUȘ	<i>semnat</i>
10.	Andrei CEBOTARI	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC